CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Adresat/Adresaci dokumentu:	Egzaminatorzy egzaminu maturalnego z geografii
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Geografia**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Forma/Formy arkusza:	EGEP-R0-**100**-2206, EGEP-R0-**200**-2206
Termin egzaminu:	Termin dodatkowy – czerwiec 2022 r.
Wersja:	1
Data publikacji dokumentu:	10 czerwca 2022 r.
Zastrzeżenia:	Materiał wyłącznie do użytku wewnętrznego przez uprawnione osoby.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzupełnienie czterech luk.
1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch lub trzech luk.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
7,5 km
135°
35 m
na obszarze

Zadanie 2.1. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – nazwa procesu i jego skutek.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
erozja boczna (meandrowanie)
Przykładowe skutki:
– Występowanie meandrów (zakoli).
– Przemieszczanie się meandrów (zakoli).
– Zmiana długości odcinka Nidy.
– Tworzenie się starorzeczy.
– Zmiana powierzchni gruntów użytkowanych przez rolników.

Zadanie 2.2. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – wskazanie właściwej formy i uzasadnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
użytki zielone
Przykładowe uzasadnienia:
- Występowaniu użytków zielonych sprzyjają płytko zalegające wody podziemne.
- Występowaniu gruntów ornych nie sprzyja okresowe zalewanie terenu.

Zadanie 3. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B2

Zadanie 4. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – dwa podobieństwa i dwie różnice.
1 pkt – dwa podobieństwa albo dwie różnice albo jedno podobieństwo i jedna różnica.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Podobieństwa:
- Na obu obszarach występują kamieniołomy (wyrobiska).
- Na obu obszarach są obecne formy terenu charakterystyczne dla górnictwa odkrywkowego.
- Na obu obszarach wyrobiska mają przebieg zbliżony do południkowego.
- Na obu obszarach kamieniołomy (wyrobiska) mają podobną powierzchnię.

Różnice:
- Na obszarze położonym na zachód od drogi zaprzestano eksploatacji, a na obszarze położonym na wschód od drogi kamieniołom jest czynny.
- Na obszarze położonym na zachód od drogi w miejscu dawnej eksploatacji powstało jezioro, a na obszarze położonym na wschód od drogi z dna kamieniołomu jest wypompowywana woda (tworzy się lej depresyjny).
- Tylko dawny obszar eksploatacji gipsu, położony na zachód od drogi, został zrekultywowany (częściowo zalesiony, utworzono kąpielisko i camping).
- Przetwarzanie wydobytego gipsu odbywa się tylko na obszarze położonym na wschód od drogi.

Zadanie 5. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – podanie poprawnych nazw dwóch obiektów.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
– Sanatorium Marconi
– Park Zdrojowy
– Szpital Uzdrowiskowy

Zadanie 6. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – podanie wspólnej korzyści i uzasadnienie wskazujące na rzeźbę terenu.
1 pkt – podanie wspólnej korzyści albo uzasadnienie wskazujące na rzeźbę terenu.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Korzyść:
– Zmniejszenie natężenia ruchu na obszarze zabudowanym.
– Obniżenie poziomu hałasu.
– Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa na drogach.
– Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza spalinami na terenie zabudowanym.
Uzasadnienie:
Droga wokół Pińczowa przebiega w terenie o większych różnicach wysokości niż droga w pobliżu Buska-Zdroju.

Zadanie 7. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.
1 pkt – poprawny sposób obliczenia bez poprawnego wyniku.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
szerokość geogr. klasztoru 50°31'
$h_{gS} = 90° – \varphi + \delta$
$h_{gS} = 90° – 50°31' + 23°26'$
$h_{gS} = 62°55'$

Zadanie 8. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
PFF

Zadanie 9. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch zdań.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
nieciągłych
po okresie

Zadanie 10.1. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
2

Zadanie 10.2. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – odpowiedź uwzględniającą kolizje dwóch płyt kontynentalnych i wypiętrzanie skał osadowych.
1 pkt – odpowiedź uwzględniającą kolizje dwóch płyt litosfery lub wypiętrzanie skał osadowych.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź
Himalaje powstały w wyniku kolizji dwóch płyt kontynentalnych (indyjskiej i euroazjatyckiej). Płyta indyjska (indoaustralijska) przesuwała się na północ, napierając na płytę euroazjatycką. Skały osadowe na dnie oceanu między tymi płytami zostały sfałdowane i wypiętrzone.

Zadanie 10.3. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź uwzględniającą położenie Islandii w strefie ryftu.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Islandia jest wyspą utworzoną na granicy dwóch płyt (północnoamerykańskiej i euroazjatyckiej). Wody podziemne są podgrzewane dzięki energii wyzwalającej się w obszarze aktywnego wulkanizmu związanego ze strefą ryftową.

Zadanie 11. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – podanie dwóch argumentów.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Najwyższe temperatury powietrza występują w miesiącach letnich (maj – wrzesień), co świadczy o położeniu stacji na półkuli północnej.
- Najwyższe temperatury powietrza występują w miesiącach, w których Słońce góruje w zenicie na półkuli północnej.
- Najwyższe sumy opadów atmosferycznych występują podczas monsunu letniego.
- W półroczu letnim, kiedy wieje monsun letni, suma opadów jest wielokrotnie większa niż w półroczu zimowym, gdy wieje monsun zimowy.

Zadanie 12.1. (0–2)

Zasady oceniania

2 pkt – wskazanie miejsca B i uzasadnienie uwzględniające warunki wynikające z położenia w strefie stałego niżu równikowego oraz poprawne wyjaśnienie dla punktów A i C.
1 pkt – wskazanie miejsca B i uzasadnienie uwzględniające warunki wynikające z położenia w jednym z miejsc oznaczonych literami na mapie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

B
Przykładowe uzasadnienie:
Najmniejsze dobowe amplitudy temperatury powietrza występują w miejscu oznaczonym literą B. W równikowym pasie niskiego ciśnienia prądy wstępujące sprzyjają tworzeniu się chmur, które utrudniają docieranie promieniowania słonecznego do powierzchni Ziemi w ciągu dnia i wyemitowanie ciepła w nocy. Obszary A i C leżą w strefach stałych wyżów zwrotnikowych o bezchmurnej pogodzie, która sprzyja nagrzewaniu lądu w ciągu dnia i wypromieniowaniu ciepła w nocy.

Zadanie 12.2. (0–2)

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie uwzględniające wpływ ciepłego i chłodnego prądu na temperaturę powietrza.
1 pkt – wyjaśnienie uwzględniające wpływ jednego z prądów morskich.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź

Wybrzeża Wielkiej Brytanii są ogrzewane przez ciepły prąd (Północnoatlantycki, Zatokowy, Golfsztrom), a wzdłuż wschodnich wybrzeży Kanady płynie chłodny prąd (Labradorski).

Zadanie 13. (0–2)

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź C i wyjaśnienie związane z oddziaływaniem monsunów.
1 pkt – wskazanie odpowiedzi C.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

C. Ganges
Przykładowe wyjaśnienie: Największe przepływy występują w porze letniego monsunu przynoszącego obfite opady, a najmniejsze przepływy związane są z porą monsunu zimowego przynoszącego suche powietrze znad Azji.

Zadanie 14.1. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – wskazanie odpowiedzi D.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
D

Zadanie 14.2. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
wzrasta, obniża się, krótkotrwałe i obfite

Zadanie 15.1. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
A2

Zadanie 15.2. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – podanie wyjaśnienia
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Wody z topniejącego lądolodu wraz z rzekami płynącymi z południa utworzyły szerokie doliny (pradoliny) wykorzystywane przez rzekę.

Zadanie 16. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – podanie poprawnych informacji dla dwóch typów gleb.
1 pkt – podanie poprawnych informacji dla jednego typu gleb albo podanie nazw dwóch typów gleb i przyporządkowanie właściwych profili.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Obszar 1: mada, profil C
Przykładowe cechy:
– Charakteryzuje się płytkim występowaniem wód podziemnych.
– Ma dużo części pylastych.
– Jest glebą zwięzłą.

Obszar 2: rędzina, profil D
Przykładowe cechy:
– Posiada liczne odłamki skał w poziomie próchniczym.
– Wymaga stosowania płytkiej orki.

Zadanie 17. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – podanie właściwej bariery osadniczej i dwóch argumentów.
1 pkt – podanie właściwej bariery osadniczej i jednego argumentu.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź
bariera wysokości (duże wysokości n.p.m., grawitacyjna)
Uzasadnienie:
- Zmniejszona zawartość tlenu w powietrzu niekorzystnie wpływa na organizm człowieka.
- Duże nachylenie stoków powoduje silną erozję gleb.
- Duże deniwelacje terenu utrudniają uprawę roli np. mechanizację prac polowych.
- Urozmaicona rzeźba terenu zwiększa koszty budownictwa mieszkaniowego i infrastruktury komunikacyjnej.

Zadanie 18. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
C

Zadanie 19.1. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzupełnienie wszystkich komórek tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza tabeli albo jednej kolumny.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź
Finlandia, B
Chiny, C

Zadanie 19.2. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – sformułowanie poprawnego wniosku.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Im niższe HDI (niższy poziom życia), tym niższy udział osób w najstarszej grupie wiekowej, a wyższy w najmłodszej.
- Państwa o wyższym HDI (wyższym poziomie życia) charakteryzują się niższym udziałem najmłodszych grup wiekowych, a wyższym – osób z grupy najstarszej (powyżej 60 roku życia) w porównaniu do krajów o niższym HDI.

Zadanie 19.3. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
W strukturze wiekowej tych krajów jest znaczny udział dwóch najmłodszych grup wiekowych, w tym grupy ludności w wieku rozrodczym.

Zadanie 20. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – podanie dwóch przyczyn.
1 pkt – podanie jednej przyczyny.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Zlikwidowano wiele nierentownych zakładów przemysłowych i PGR-ów.
- W restrukturyzowanych przedsiębiorstwach ograniczano zatrudnienie w celu zmniejszenia kosztów produkcji.
- Wiele dużych zakładów z przerostem zatrudnienia upadło, nie wytrzymując konkurencji.

Zadanie 21. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – podanie dwóch przyczyn.
1 pkt – podanie jednej przyczyny.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- W kolejnych latach ten wiek będą osiągały osoby pochodzące z powojennego „boomu” demograficznego.
- Przewidywany wzrost średniej długości trwania życia ludności w Polsce.

Zadanie 22.1. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – uzupełnienie trzech zdań.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
6 mln
większe
większy

Zadanie 22.2. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – podanie dwóch przykładów.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
- Wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń emerytalnych.
- Zwiększenie wydatków na długoterminową opiekę zdrowotną (domy opieki, zabiegi rehabilitacyjne, leczenie sanatoryjne).
- Wzrost zapotrzebowania na niektóre usługi (ochrona zdrowia, opieka społeczna).
- Spowolnienie wzrostu gospodarczego spowodowane zmniejszeniem się liczby ludności w wieku produkcyjnym i spadkiem dochodów do budżetu państwa.

Zadanie 23. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne uzasadnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Pszenica wymaga dobrych gleb, więc na ogół jest uprawiana na glebach I–III klasy bonitacyjnej.
- Pszenica jest uprawiana głównie na żyznych glebach, takich jak czarnoziemy, gleby brunatne lub mady.
- Obszary o dużym udziale pszenicy w zasiewach zbóż w większości pokrywają się z obszarami występowania urodzajnych gleb.
- Żyto ma małe wymagania glebowe i jest uprawiane na obszarach o słabszych glebach (głównie bielicowych).

Zadanie 24. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – podanie poprawnej przyczyny przyrodniczej i pozaprzyrodniczej.
1 pkt – podanie poprawnej przyczyny przyrodniczej albo pozaprzyrodniczej.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Przyczyna przyrodnicza:
- krótszy okres wegetacyjny w Kazachstanie
- niższe sumy rocznych opadów atmosferycznych w Kazachstanie

Przyczyna pozaprzyrodnicza:
- niższy poziom kultury rolnej w Kazachstanie
- niższy stopień mechanizacji rolnictwa w Kazachstanie
- mniejsza ilość stosowanych nawozów (środków ochrony roślin) w Kazachstanie
- dotacje do rolnictwa w Unii Europejskiej

Zadanie 25.1. (0–1)

Schemat punktowania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
Ukraina
Szwecja

Zadanie 25.2. (0–2)

Schemat punktowania
2 pkt – dwa poprawne argumenty.
1 pkt – jeden poprawny argument.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
– Duża górzystość terenu powoduje, że Włochy mają znaczną lesistość.
– Ciepły śródziemnomorski klimat sprzyja uprawie roślin wieloletnich w sadach.
– W górach występują naturalne pastwiska.

Zadanie 26. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
1 pkt – uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli albo jednej kolumny.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
1. ropa naftowa, B
2. węgiel kamienny, D
3. węgiel brunatny, C

Zadanie 27. (0–2)

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne przyporządkowania.
1 pkt – dwa poprawne przyporządkowania.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

Cechy gospodarki rolnej	Region i typ rolnictwa	
	Europa Zachodnia	Azja Południowo-Wschodnia
Niska towarowość		X
Niskie zatrudnienie	X	
Terasowanie pól		X

Zadanie 28. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Stan czystości rzek poprawił się, ponieważ po 1989 roku zlikwidowano wiele bardzo dużych zakładów przemysłowych o starych technologiach produkcji, silnie zanieczyszczających środowisko np. odprowadzające do wód powierzchniowych nieoczyszczone ścieki.
- Wprowadzanie nowych technologii i zamkniętego obiegu wody w wielu zakładach przemysłowych, wpłynęło na zmniejszenie ilości nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do rzek.

Zadanie 29. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B2

Zadanie 30. (0–1)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B – A – C

Zadanie 31.1. (0–1)

Schemat punktowania
1 pkt – sformułowanie poprawnego wniosku.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- W krajach Unii Europejskiej o najwyższym poziomie rozwoju gospodarczego odpady komunalne są poddawane głównie recyklingowi, kompostowaniu lub spalaniu termicznemu.
- W krajach o niższym poziomie gospodarczym dominuje składowanie odpadów.

Zadanie 31.2. (0–1)

Schemat punktowania
1 pkt – podanie dwóch zalet.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Spalanie śmieci w spalarni pozwoli uzyskać tanią energię cieplną, możliwą do wykorzystania przez lokalnych mieszkańców.
- Spalanie śmieci pozwoli na ograniczenie wydobycia surowców energetycznych.